

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Медичний інститут

Кафедра терапевтичних та хірургічних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
Іщенко Н.М.

2020
року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХІРУРГІЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДИТЯЧА ХІРУРГІЯ, НЕЙРОХІРУРГІЯ

Спеціальність 222 «Медицина»

Розробник
Завідувач кафедри розробника
Гарант освітньої програми
Директор інституту
Начальник НМВ

Фролєв Ю. А.
Зак М. Ю.
Клименко М. О.
Гр.щенко Г. В.
Шкірчак С.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Хірургія	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	222 «Медицина»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Медицина	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання	5 рік	
Навчальний рік	2020/2021	
Номери семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	9-й, 10-й	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	7,5 кредити (4 / 3,5) / 225 годин	
Структура курсу: – лекції – практичні заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	20 год. (12 / 8)	
	110 год. (60 / 50) 95 год. (50 / 45)	
Відсоток аудиторного навантаження	58%; СРС 42%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Атестація за 9-й семестр	
Форма підсумкового контролю	Іспит – 10-й семестр	

2. Мета, завдання та заплановані результати навчання

Мета: засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, клініки типової та атипової симптоматики хірургічних захворювань певних нозологій, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, реабілітації хірургічної патології відповідно до програми підготовки лікаря загального профілю.

Завдання навчання: набуття студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю:

- засвоїти анатомо-фізіологічні особливості органів грудної порожнини та ендокринології;
- трактувати етіологію, патогенез та класифікацію, клінічну картину захворювань грудної порожнини та ендокринології;
- визначити методи діагностики, алгоритми консервативного та хірургічного лікування вказаних захворювань;
- визначити покази та протипокази до трансплантації легень та серця;
- визначати принципи післяопераційного лікування та реабілітації хворих з патологією ендокринних органів та грудної порожнини;
- засвоїти фактори ризику виникнення ускладнень;
- трактувати результати лабораторного та інструментального дослідження;
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії;
- здійснювати прогноз життя та працездатності при вказаних хірургічних захворюваннях;
- трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики хірургічних захворювань ендокринних органів та грудної порожнини;
- демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці хірургічних хвороб;
- надавати невідкладну медичну допомогу при ургентних хірургічних захворюваннях органів грудної порожнини.
- засвоїти анатомо-фізіологічні особливості судинної системи;
- трактувати етіологію, патогенез та класифікацію, клінічну картину захворювань судинної системи;
- визначити методи діагностики, алгоритми консервативного та хірургічного лікування захворювань судинної системи та травм магістральних судин;
- вирізнити принципи післяопераційного лікування та реабілітації хворих з патологією судинної системи;
- ідентифікувати фактори ризику виникнення ускладнень;
- трактувати результати лабораторного та інструментального дослідження;
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії;
- здійснювати прогноз життя та працездатності при хірургічних захворюваннях судинної системи;
- трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених хірургічних захворювань судинної системи;
- демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці хірургічних хвороб;

- Надавати невідкладну медичну допомогу при ургентних станах хірургічних захворювань судинної системи (травми магістральних судин).

Очікувані результати навчання. В результаті вивчення дисципліни студенти мають:

знати:

- етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених хірургічних захворювань згідно списку 1 ОКХ;
- різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених хірургічних захворювань органів грудної порожнини, серцево-судинної та ендокринної систем;
- діагностично-лікувальний алгоритм надання медичної допомоги при невідкладних станах у клініці хірургічних хвороб;
- покази та протипокази до оперативних втручань в плановій та ургентній грудній, серцево-судинній, ендокринній хірургії, ведення післяопераційного періоду;
- знати покази та протипокази до трансплантації легень та серця;

вміти:

- визначати найбільш поширені клінічні симптоми і синдроми в клініці грудної, серцево-судинної, ендокринної хірургії
- діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах в клініці грудної, серцево-судинної, ендокринної хірургії
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії
- трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених захворювань грудної, серцево-судинної, ендокринної хірургії
- здійснювати прогноз життя та працездатності при найбільш поширених захворюваннях грудної, серцево-судинної, ендокринної хірургії
- визначати основні етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань грудної, серцево-судинної, ендокринної хірургії
- класифікувати і аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених захворювань грудної, серцево-судинної, ендокринної хірургії
- скласти план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених захворювань грудної, серцево-судинної, ендокринної хірургії
- визначати покази та протипокази до оперативних втручань в плановій та ургентній грудній, серцево-судинній, ендокринній хірургії
- визначати тактику ведення післяопераційного періоду, призначати необхідне лікування
- демонструвати вміння виконувати необхідні медичні маніпуляції

Мати компетенції

Розроблена програма відповідає *освітньо-професійній програмі (ОПП)* та орієнтована на формування *компетентностей*:

загальні (ЗК) – ЗК1-ЗК3 ОПП:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

фахові компетентності (ФК) – ФК1-ФК9, 11, 14, 15, 18 ОПП

- Навички опитування пацієнта.
- Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
- Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань.
- Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.
- Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.
- Здатність до діагностування невідкладних станів.
- Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.
- Навички надання екстреної медичної допомоги.
- Навички виконання медичних маніпуляцій.
- Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
- Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.

Розроблена програма відповідає та орієнтована на формування та забезпечення **програмих результатів навчання (ПРН) ОПП:**

програмих результатів навчання (ПРН): 11;13 – 18;22;25;28;30;32;33;35;41 ОПП:

ПРН11	<p>Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя (в тому числі професійний анамнез), за умов закладу охорони здоров'я, його підрозділу або вдома у хворого, використовуючи результати співбесіди з пацієнтом, за стандартною схемою опитування хворого. За будь-яких обставин (в закладі охорони здоров'я, його підрозділі, вдома у пацієнта та ін.), використовуючи знання про людину, її органи та системи, за певними алгоритмами:</p> <p>збирати інформацію про загальний стан пацієнта (свідомість, конституція) та зовнішній вигляд (огляд шкіри, підшкірного жирового шару, пальпація лімфатичних вузлів, щитовидної та молочних залоз);</p> <p>оцінювати психомоторний та фізичний розвиток дитини;</p> <p>обстежувати стан серцево-судинної системи (огляд та пальпація ділянки серця та поверхневих судин, визначення перкуторних меж серця та судин, аускультация серця та судин);</p> <p>обстежувати стан органів дихання (огляд грудної клітки та верхніх дихальних шляхів, пальпація грудної клітки, перкусія та аускультация легенів);</p> <p>обстежувати стан органів черевної порожнини (огляд живота, пальпація та перкусія кишок, шлунку, печінки, селезінки, пальпація підшлункової залози, нирок, органів малого тазу, пальцеве дослідження прямої кишки);</p> <p>обстежувати стан кістково-м'язового апарату (огляд та пальпація);</p> <p>обстежувати стан нервової системи;</p> <p>обстежувати стан сечостатевої системи;</p> <p>оцінювати стан внутрішньоутробного розвитку плоду за даними розрахунку маси плоду та аускультация його серцебиття.</p>
ПРН13	<p>В умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу та серед прикріпленого населення:</p>

	<p>Вміти виділити та зафіксувати провідний клінічний симптом або синдром (за списком 1) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані фізикального обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.</p> <p>Вміти встановити найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за допомогою співставлення зі стандартами, використовуючи попередні дані анамнезу хворого та дані огляду хворого, на основі провідного клінічного симптому або синдрому, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.</p>
ПРН14	<p>В умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Призначити лабораторне та/або інструментальне обстеження хворого (за списком 4) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі найбільш вірогідного або синдромного діагнозу, за стандартними схемами, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм. • Здійснювати диференціальну діагностику захворювань (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за певним алгоритмом, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм. • Встановити попередній клінічний діагноз (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого, висновки диференціальної діагностики, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПРН15	<p>Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні захворювання (за списком 2), у умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.</p>
ПРН16	<p>Визначати необхідне лікувальне харчування при лікуванні захворювання (за списком 2), в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.</p>
ПРН17	<p>Визначати характер лікування (консервативне, оперативне) захворювання (за списком 2), в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.</p> <p>Визначати принципи лікування захворювання (за списком 2), в умовах</p>

	закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПРН18	Встановити діагноз (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини, за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі), у т. ч. в умовах надзвичайної ситуації, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу, використовуючи стандартні методики фізикального обстеження та можливого анамнезу, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПРН22	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувальної установи, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики.
ПРН25	Формувати, в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу на виробництві, використовуючи узагальнену процедуру оцінки стану здоров'я людини, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, серед закріпленого контингенту населення: диспансерні групи хворих; групи здорових людей, що підлягають диспансерному нагляду (новонароджені, діти, підлітки, вагітні, представники професій, що мають проходити обов'язковий диспансерний огляд).
ПРН28	Організовувати проведення серед закріпленого контингенту населення заходів вторинної та третинної профілактики, використовуючи узагальнену процедуру оцінки стану здоров'я людини (скринінг, профілактичний медичний огляд, звернення за медичною допомогою), знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, в умовах закладу охорони здоров'я, зокрема: формувати групи диспансерного нагляду; організовувати лікувально-оздоровчі заходи диференційовано від групи диспансеризації.
ПРН30	Проводити в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу: • виявлення і ранню діагностику інфекційних захворювань (за списком2); * первинні протиепідемічні заходи в осередку інфекційної хвороби.
ПРН32	В закладі охорони здоров'я, або вдома у хворого на підставі отриманих даних про стан здоров'я пацієнта, за допомогою стандартних схем, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення: визначати тактику обстеження та вторинної профілактики хворих, що підлягають диспансерному нагляду; визначати тактику обстеження та первинної профілактики здорових осіб, що підлягають диспансерному нагляду; розраховувати та призначати необхідні продукти харчування дітям першого року життя.

ПРН33	Визначати наявність та ступінь обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини.
ПРН35	На території обслуговування за стандартними методиками описових, аналітичних епідеміологічних та медико-статистичних досліджень: проводити скринінг щодо виявлення найважливіших неінфекційних захворювань; оцінювати в динаміці та при співставленні з середньо статичними даними показники захворюваності, в тому числі хронічними неінфекційними захворюваннями, інвалідності, смертності, інтегральні показники здоров'я; виявляти фактори ризику виникнення та перебігу захворювань; формуванати групи ризику населення.
ПРН41	В умовах закладу охорони здоров'я або його підрозділу за стандартними методиками: проводити відбір та використовувати уніфіковані клінічні протоколи щодо надання медичної допомоги, що розроблені на засадах доказової медицини; приймати участь у розробці локальних протоколів надання медичної допомоги; проводити контроль якості медичного обслуговування на основі статистичних даних, експертного оцінювання та даних соціологічних досліджень з використанням індикаторів структури, процесу та результатів діяльності; визначати фактори, що перешкоджають підвищенню якості та безпеки медичної допомоги.

3. Програма навчальної дисципліни

Організація навчального процесу здійснюється за європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС).

Програма навчальної дисципліни складається з двох блоків:

Блок №1

Тема 1. Хірургічна патологія дихальної системи. Показання та протипоказання до пересадки легень. Умови зберігання донорської легені та її транспортування.

Гнійні захворювання легень і плеври. Абсцес і гангрена легень, бронхоектатична хвороба. Гостра і хронічна емпієма плеври, піопневмоторакс. Особливості клінічного перебігу. Диференціальна діагностика. Методи консервативного та хірургічного лікування.

Тема 2. Травма грудної клітки.

Травми грудної клітки. Класифікація. Ранні та пізні ускладнення. Диференціальна діагностика. Перша лікарська допомога і тактика лікування. Методи хірургічного лікування. Травматичні ушкодження периферичної нервової системи Класифікація травматичних ушкоджень периферичних нервів. Клініка. Діагностика. Невідкладна допомога хворим з травматичним ушкодженням периферичних нервів. Компресійно-ішемічні (тунельні) невропатії. Алгоритм визначення тактики лікування відкритих та закритих ушкоджень периферичних нервів. Сучасні принципи та методи оперативних

втручань при травмі периферичних нервів в залежності від виду, рівня та механізму ушкодження. Сучасні принципи відновного лікування хворих в післяопераційному періоді.

Тема 3. Захворювання стравоходу. Діафрагмальна грижа. Захворювання середостіння, діафрагми. Релаксація діафрагми.

Захворювання та травми стравоходу: Доброякісні пухлини та кісти. Опіки. Травми. Ахалазія кардії, Грижі стравохідного отвору діафрагми, Гастрозофагеальний рефлюкс, Дивертикули. Інші захворювання: Сторонні тіла, Стравохід BARRETT. Захворювання межистіння. Класифікація. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування.

Тема 4. Ішемічна хвороба серця, порушення серцевого ритму. Екстрена хірургічна допомога при інфаркті міокарда. Хірургічна патологія серця. Трансплантація серця.

Ішемічна хвороба серця. Ускладнення: інфаркт міокарда, аневризма серця, порушення провідності. Покази до хірургічного лікування. Екстрена хірургічна допомога при інфаркті міокарда. Методи оперативних втручань. Набуті вади серця. Класифікація. Діагностика. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань. Показання та протипоказання до пересадки серця. Умови зберігання донорського серця та його транспортування.

Тема 5. Еутиреоїдний та дифузний токсичний зоб.

Еутиреоїдний і токсичний зоб. Класифікація. Спеціальні методи дослідження. Діагностика. Диференціальна діагностика. Передопераційна підготовка. Хірургічне лікування. Закрита черепно-мозкова травма (ЧМТ). Класифікація. Клініка, діагностика та лікування струсу, забою і стиснення головного мозку. Надання першої допомоги хворим з ЧМТ на місці пригоди та на догоспітальному етапі. Сучасні методи діагностики, оцінка їх інформативності. Покази до хірургічного лікування при ЧМТ в гострому і віддаленому періодах. Методи трепанації черепа, принципи операцій на головному мозку. Методи зупинки кровотечі з м'яких тканин голови, твердої мозкової оболонки, судин мозкової тканини. Ранні та пізні ускладнення при закритій ЧМТ. Консервативне лікування ЧМТ у віддаленому періоді захворювання. Реабілітація та реадаптація хворих.

Тема 6. Облітеруючі захворювання артерій.

Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Облітеруючий атеросклероз і ендартеріт. Класифікація хронічної ішемії і рівнів оклюзії аорти та артерії нижніх кінцівок. Клінічні варіанти перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Ускладнення. Методи консервативного лікування. Профілактика. Реабілітація. Відкрита черепно-мозкова травма (ЧМТ). Класифікація, клініка, діагностика. Комбінована та поєднана ЧМТ, особливості клініки та діагностики. Принципи надання невідкладної допомоги хворим з відкритою, комбінованою та поєднаною ЧМТ на різних етапах евакуації. Використання сучасних методів дослідження при діагностиці ВЧМТ. Первинна хірургічна обробка відкритих проникаючих і непроникаючих поранень черепа і головного мозку. Ранні та пізні ускладнення при відкритій ЧМТ, принципи хірургічного лікування. Сучасні методи пластики дефектів кісток черепа. Особливості перебігу ЧМТ в залежності від віку та соматичного стану хворих. Пологова ЧМТ, невідкладна допомога, принципи лікування та профілактики. Диспансерне спостереження, реабілітація хворих.

Тема 7. Артеріальний тромбоз та емболія. Тромбоз магістральних вен. Посттромботичний синдром.

Артеріальні тромбози і емболії. Класифікація гострої ішемії кінцівок. Клінічні стадії перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування. Тромбози магістральних вен. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування. Післятромбофлебітичний синдром. Класифікація. Діагностика. Консервативні і хірургічні методи лікування.

Тема 8. Травми судин.

Класифікація. Клініка. Діагностика. Спеціальні методи дослідження. Варіанти клінічного перебігу. Консервативне і хірургічне лікування. Реабілітація. Хребтно-спинномозкова травма (ХСМТ). Етіопатогенез травматичних уражень хребта та спинного мозку. Класифікація. Клініка різних видів ушкоджень спинного мозку і хребта в залежності від рівня ушкодження. Сучасні методи клінічної та інструментальної діагностики. Оцінка виявлених змін при застосування допоміжних методів діагностики травматичних ушкоджень спинного мозку і хребта.

Тема 9. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок. Лімфедема

Варикозне розширення вен нижніх кінцівок. Класифікація. Ускладнення. Діагностика. Спеціальні методи дослідження. Методи хірургічного лікування Лімфедема кінцівок. Форми захворювання. Клініка. Діагностика. Варіанти клінічного перебігу. Консервативне і хірургічне лікування. Невідкладна допомога хворим із травматичними ураженнями хребта та спинного мозку, основні методи та принципи транспортної іммобілізації хворих в залежності від рівня ушкодження.

Тема 10. Тромбоемболія легеневої артерії

Тромбоемболія легеневої артерії. Клініка, діагностика, лікування. Засоби профілактики. Абдомінальний ішемічний синдром. Клінічні варіанти перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Ускладнення. Методи консервативного лікування. Профілактика. Реабілітація. Показання до хірургічного лікування при хребтно-спинномозковій травмі. Сучасні методи лікування ушкоджень спинного мозку і хребта. Профілактика і лікування ускладнень в гострому і віддаленому періодах. Реабілітаційне лікування хворих.

Блок №2

Тема 1. Вади розвитку, що супроводжуються дихальною недостатністю у дітей.

Вроджена гіпоплазія легень. Вроджені кісти легень. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування. Бронхоектатична хвороба. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.

Тема 2. Вади розвитку, що супроводжуються кишковою непрохідністю у дітей.

Атрезія стравоходу. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування. Гастрошизис. Пуловинна грижа. Синдром Пруне-Беллі. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування. Диспансерний нагляд. Покази до надання соціальної допомоги. Синдром Леда. Синдром мальротатії кишечника. Вроджений гіпертрофічний пілоростеноз. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Диспансерний нагляд. Покази до надання соціальної допомоги. Грижі передньої черевної стінки у дітей. Крипторхізм. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Диспансерний нагляд. Покази до надання соціальної допомоги

Тема 3. Вади розвитку сечостатевої системи у дітей.

Аплазія, агенезія нирки. Полікістозна хвороба нирок. Мультикістозна хвороба нирок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Етіологія патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Вроджений гідронефроз. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Екстрофія сечового міхура. Гіпоспадія. Епіспадія. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Подвоєння нирки. Міхурово-сечівниковий рефлюкс. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

Тема №4. Вади розвитку опорно-рухового апарату та доброякісні новоутворення кісток та суглобів у дітей.

Дисплазія кульшових суглобів. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Вроджена кривошия. Вроджена клишоногість. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Полідактилія, синдактилія, арахнодактилія. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

Тема №5 Злоякісні новоутворення кісток та суглобів. Злоякісні новоутворення м'яких тканин. Нефробластома. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Нейробластома. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Пигментні пухлини. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Остеома, остеоїд-остеома, остеохондрома, фіброзна дисплазія кістки. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Рабдоміосаркома, остеогенна саркома, саркома Юїнга

Тема №6. Політравма у дітей. Кровотечі ШКТ у дітей.

Комбінована травма. Сполучна травма. Етіологія, патогенез, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика лікування. Тактика лікаря на етапі стаціонарного лікування. Поєднана травма. Етіологія, патогенез, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Тактика лікаря на етапі стаціонарного лікування. Надання першої медичної допомоги при політравмі на догоспітальному етапі. Вимоги до транспортування хворих із політравмою. Кровотечі із верхніх, середніх та нижніх відділів ШКТ. Етіологія, патогенез, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика. лікування, критерії та покази до хірургічного лікування в залежності від етіологічного фактору та ступеню активності кровотечі.

Тема №7. Травматичний шок. Больовий шок.

Травматичний шок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі. Больовий шок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

Тема 8. Синдром внутрішньогрудної напруги.

Синдром внутрішньогрудної напруги. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Тактика надання допомоги на догоспітальному етапі. Класифікація дренажів, покази до їх застосування.

Види дренивання, покази до їх застосування. Покази до пункційного та оперативного методів лікування синдрому внутришньогрудної напруги.

Тема №9. Септичний шок.

Септичний шок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика. Диференційна діагностика, посиндромне лікування. Септичний шок. Надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі. Характеристик основних груп медичних препаратів терапії септичного шоку.

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Лекції	Практичн і заняття / семінарські заняття	Самостійна робота студента	ІРС
Блок № 1				
Тема 1. Хірургічна патологія дихальної системи. Показання та протипоказання до пересадки легень. Умови зберігання донорської легені та її транспортування	2	6	6	
Тема 2. Травма грудної клітки. Травматичні ушкодження периферичної нервової системи Класифікація травматичних ушкоджень периферичних нервів. Клініка. Діагностика. Невідкладна допомога хворим з травматичним ушкодженням периферичних нервів.		6	6	
Тема 3. Захворювання стравоходу. Діафрагмальна грижа. Захворювання середостіння, діафрагми. Релаксація діафрагми.	2	6	6	
Тема 4. Ішемічна хвороба серця, порушення серцевого ритму. Екстрена хірургічна допомога при інфаркті міокарда. Хірургічна патологія серця. Трансплантація серця.	2	6	6	
Тема 5. Еутиреоїдний та дифузний токсичний зоб. Закрита черепно-мозкова травма (ЧМТ). Класифікація. Клініка, діагностика та лікування струсу, забою і стиснення головного мозку. Надання першої допомоги хворим з ЧМТ на місці пригоди та на догоспітальному етапі.	2	6	6	
Тема 6. Облітеруючі захворювання артерій. Відкрита черепно-мозкова травма (ЧМТ). Класифікація, клініка, діагностика. Комбінована та поєднана ЧМТ, особливості клініки та діагностики. Принципи надання невідкладної допомоги хворим з відкритою, комбінованою та поєднаною ЧМТ на різних етапах евакуації.	2	6	5	
Тема 7. Артеріальний тромбоз та емболія. Тромбоз магістральних вен. Посттромботичний синдром. Класифікація гострої ішемії кінцівок. Клінічні стадії	2	6	5	

перебігу. Діагностика.				
Тема 8. Травми судин. Хребетно-спинномозкова травма (ХСМТ). Етіопатогенез травматичних уражень хребта та спинного мозку. Класифікація. Клініка різних видів ушкоджень спинного мозку і хребта в залежності від рівня ушкодження.		6	5	
Тема 9. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок. Лімфедема. Невідкладна допомога хворим із травматичними ураженнями хребта та спинного мозку, основні методи та принципи транспортної іммобілізації хворих в залежності від рівня ушкодження.		6	5	
Тема 10. Тромбоемболія легеневої артерії Показання до хірургічного лікування при хребетно-спинномозковій травмі. Сучасні методи лікування ушкоджень спинного мозку і хребта. Профілактика і лікування ускладнень в гострому і віддаленому періодах. Реабілітаційне лікування хворих.		6	5	
Всього за блок № 1	12	60	50	
Усього годин	135			
Блок № 2				
Тема 11. Вади розвитку, що супроводжуються дихальною недостатністю у дітей.	2	5	5	
Тема 12. Вади розвитку, що супроводжуються кишковою непрохідністю у дітей.		5	5	
Тема 13. Вади розвитку сечостатевої системи у дітей.		5	5	
Тема 14. Вади розвитку опорно-рухового апарату та доброякісні новоутворення кісток та суглобів у дітей.	2	5	5	
Тема 15. Злоякісні новоутворення кісток та суглобів. Злоякісні новоутворення м'яких тканин.	2	6	5	
Тема 16. Політравма у дітей. Кровотечі ШКТ у дітей.		6	5	
Тема 17. Травматичний шок. Больовий шок.	2	6	5	
Тема 18. Синдром внутрішньогрудної напруги.		6	5	
Тема 19. Септичний шок.		6	5	
Всього за блок № 2	8	50	45	
Усього годин за дисципліну	20	110	95	
Усього годин у блоках №№ 1 та 2	225			

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема	Кількість годин
Блок № 1		
1	Хірургічна патологія дихальної системи. Показання та	2

	<p>протипоказання до пересадки легень. Умови зберігання донорської легені та її транспортування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вроджена гіпоплазія легень. 2. Вроджені кісти легень. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування. 3. Бронхоектатична хвороба. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування. 4. Умови зберігання донорської легені та її транспортування. 	
2	<p>Захворювання стравоходу. Діафрагмальна грижа. Захворювання середостіння, діафрагми. Релаксація діафрагми. Захворювання та травми стравоходу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Доброякісн пухлини та кісти. 2. Опіки. Травми. Ахалазія кардії, 3. Грижі стравохідного отвору діафрагми, Гастроезофагеальний рефлюкс, Дивертикули. 4. Інші захворювання: Сторонні тіла, Стравохід BARRETT. <p>Захворювання межистіння. Класифікація. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування.</p>	2
3	<p>Еутиреоїдний та дифузний токсичний зоб. Еутиреоїдний і токсичний зоб.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація. Спеціальні методи дослідження. 2. Діагностика. Диференціальна діагностика. 3. Передопераційна підготовка. Хірургічне лікування. 4. Закрита черепно-мозкова травма (ЧМТ). Класифікація. 5. Клініка, діагностика та лікування струсу, забою і стиснення головного мозку. Надання першої допомоги хворим з ЧМТ на місці пригоди та на догоспітальному етапі. Сучасні методи діагностики, оцінка їх інформативності. 	2
4	<p>Облітеруючі захворювання артерій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Облітеруючий атеросклероз і ендартеріїт. Класифікація хронічної ішемії і рівнів оклюзії аорти та артерії нижніх кінцівок. 2. Клінічні варіанти перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Ускладнення. 3. Методи консервативного лікування. Профілактика. Реабілітація. 4. Відкрита черепно-мозкова травма (ЧМТ). Класифікація, клініка, діагностика. 5. Комбінована та поєднана ЧМТ, особливості клініки та діагностики. Принципи надання невідкладної допомоги хворим з відкритою, комбінованою та поєднаною ЧМТ на різних етапах евакуації. Використання сучасних методів дослідження при діагностиці ВЧМТ. 	2
5	<p>Ішемічна хвороба серця.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ускладнення: інфаркт міокарда, аневризма серця, порушення провідності. 2. Покази до хірургічного лікування. 3. Екстрена хірургічна допомога при інфаркті міокарда. Методи оперативних втручань. 4. Набуті вади серця. Класифікація. Діагностика. 5. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань 	2

6	<p>Артеріальний тромбоз та емболія. Артеріальний тромбоз та емболія.</p> <p>1. Тромбоз магістральних вен. Посттромботичний синдром. Класифікація гострої ішемії кінцівок.</p> <p>2. Клінічні стадії перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика.</p> <p>3. Методи хірургічного лікування.</p> <p>4. Тромбози магістральних вен. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика.</p> <p>5. Методи консервативного і хірургічного лікування.</p> <p>Післятромбофлебітичний синдром.</p>	2
Блок № 2		
7	<p>Вади розвитку, що супроводжуються дихальною недостатністю у дітей.</p> <p>1. Вроджена гіпоплазія легень. Вроджені кісти легень.</p> <p>2. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.</p> <p>3. Бронхоектатична хвороба. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування.</p>	2
8	<p>Вади розвитку опорно-рухового апарату та доброякісні новоутворення кісток та суглобів у дітей.</p> <p>1. Дисплазія кульшових суглобів.</p> <p>2. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.</p> <p>3. Вроджена кривошия. Вроджена клишоногість. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.</p> <p>4. Полідактилія, синдактилія, арахнодактилія</p>	2
9	<p>Злоякісні новоутворення</p> <p>1. Нейробластома. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.</p> <p>2. Нейробластома. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.</p> <p>3. Пигментні пухлини. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.</p>	2
10	<p>Травматичний шок. Больовий шок.</p> <p>1. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.</p> <p>2. Надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі.</p> <p>3. Больовий шок. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.</p> <p>4. Надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі.</p>	2
9	Всього:	20

4.2. План практичних занять

№	Тема	Кількість годин
Блок № 1		
1	Тема 1. Хірургічна патологія дихальної системи.	6
2	Тема 2. Травма грудної клітки. Травматичні ушкодження периферичної нервової системи	6
3	Тема 3. Захворювання стравоходу. Діафрагмальна грижа. Захворювання середостіння, діафрагми.	6
4	Тема 4. Ішемічна хвороба серця, порушення серцевого ритму.	6
5	Тема 5. Еутиреоїдний та дифузний токсичний зоб. Закрита черепно-мозкова травма (ЧМТ).	6
6	Тема 6. Облітеруючі захворювання артерій. Відкрита черепно-мозкова травма (ЧМТ).	6
7	Тема 7. Артеріальний тромбоз та емболія. Тромбоз магістральних вен.	6
8	Тема 8. Травми судин. Хребетно-спинномозкова травма (ХСМТ).	6
9	Тема 9. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок. Лімфедема. Невідкладна допомога хворим із травматичними ураженнями хребта та спинного мозку	6
10	Тема 10. Тромбоемболія легеневої артерії Показання до хірургічного лікування при хребетно-спинномозковій травмі.	6
11	Підсумкова контрольна робота № 1	2
	Всього:	62
Блок №2		
12	Тема 11. Вади розвитку, що супроводжуються дихальною недостатністю у дітей.	6
13	Тема 12. Вади розвитку, що супроводжуються кишковою непрохідністю у дітей.	6
14	Тема 13. Вади розвитку сечостатевої системи у дітей	6
15	Тема 14. Вади розвитку опорно-рухового апарату та доброякісні новоутворення кісток та суглобів у дітей.	6
16	Тема 15. Злоякісні новоутворення кісток та суглобів. Злоякісні новоутворення м'яких тканин.	6
17	Тема 16. Політравма у дітей. Кровотечі ШКТ у дітей	4
18	Тема 17. Травматичний шок. Больовий шок.	4
19	Тема 18. Синдром внутрішньогрудної напруги.	4
20	Тема 19. Септичний шок.	4
21	Підсумкова контрольна робота № 2	2
	Всього:	48
	Всього практичних занять:	110

4.3. Завдання для самостійної роботи

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
БЛОК 1		
1.	Підготовка до практичних занять (теоретична підготовка, опрацювання практичних навичок)	12

2.	Проходження он-лайн курсів та он-лайн тестування	12
3.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять Блок 1 (список додається)	12
4.	Індивідуальна робота	13
5.	Підготовка до підсумкової контрольної роботи № 1	5
РАЗОМ:		54
БЛОК 2		
1.	Підготовка до практичних занять (теоретична підготовка, опрацювання практичних навичок)	11
2.	Проходження он-лайн курсів та он-лайн тестування	10
3.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять Блок 2 (список додається)	10
4.	Індивідуальна робота	5
5.	Підготовка до підсумкової контрольної роботи № 2	5
РАЗОМ:		41
РАЗОМ БЛОК № 1-2:		95

Список тем для самостійного опрацювання

Блок 1

1. Гостра і хронічна емпієма плеври, піопневмоторакс.
2. Особливості клінічного перебігу. Диференціальна діагностика. Методи консервативного та хірургічного лікування.
3. Невідкладна допомога хворим з травматичним ушкодженням периферичних нервів. Компресійно-ішемічні (тунельні) невропатії. Алгоритм визначення тактики лікування відкритих та закритих ушкоджень периферичних нервів.
4. Сучасні принципи та методи оперативних втручань при травмі периферичних нервів в залежності від виду, рівня та механізму ушкодження.
5. Сучасні принципи та методи оперативних втручань при травмі периферичних нервів в залежності від виду, рівня та механізму ушкодження. Сучасні принципи відновного лікування хворих в післяопераційному періоді.
6. Захворювання межистіння. Методи хірургічного лікування.
7. Екстрена хірургічна допомога при інфаркті міокарда. Методи оперативних втручань. Набуті вади серця.
8. Надання першої допомоги хворим з ЧМТ на місці пригоди та на догоспітальному етапі.
9. Сучасні методи діагностики, оцінка їх інформативності. Покази до хірургічного лікування при ЧМТ в гострому і віддаленому періодах.
10. Принципи надання невідкладної допомоги хворим з відкритою, комбінованою та поєднаною ЧМТ на різних етапах евакуації.
11. Використання сучасних методів дослідження при діагностиці ВЧМТ.
12. Первинна хірургічна обробка відкритих проникаючих і непроникаючих поранень черепа і головного мозку. Ранні та пізні ускладнення при відкритій ЧМТ,
13. Сучасні методи клінічної та інструментальної діагностики при ХСМТ
14. Невідкладна допомога хворим із травматичними ураженнями хребта та спинного мозку, основні методи та принципи транспортної іммобілізації хворих в залежності від рівня ушкодження.

Блок 2

15. Бронхоектатична хвороба. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, лікування
16. Синдром Леда. Синдром мальротатії кишечника.
17. Вроджений гіпертрофічний пілоростеноз. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна

симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

18. Диспансерний нагляд. Покази до надання соціальної допомоги при вродженому гіпертрофічному пілоростенозі.
19. Гіпоспадія. Епіспадія. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
20. Подвоєння нирки. Міхурово-сечівниковий рефлюкс. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
21. Полідактилія, синдактилія, арахнодактилія. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
22. Кровотечі із верхніх, середніх та нижніх відділів ШКТ. Критерії та покази до хірургічного лікування в залежності від етіологічного фактору та ступеню активності кровотечі.
23. Остеома, остеоїд-остеома, остеохондрома, фіброзна дисплазія кістки. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічна симптоматика, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Рабдоміосаркома, остеогенна саркома, саркома Юїнга
24. Надання першої медичної допомоги при політравмі на догоспітальному етапі. Вимоги до транспортування хворих із політравмою. Кровотечі із верхніх, середніх та нижніх відділів ШКТ.
25. Надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі при больовому шоці.
26. Септичний шок. Надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі.
27. Грижі передньої черевної стінки у дітей. Етіологія, патогенез. Лікування.

Індивідуальні завдання

Підбір та огляд наукової літератури за тематикою програми по хірургії на вибір студента з написанням реферату та його прилюдним захистом.

Підбір та огляд наукової літератури за тематикою науково-дослідної роботи кафедри з підготовкою наукової доповіді на засіданні СНТ або на студентських конференціях.

Дослідження за тематикою науково-дослідної роботи кафедри з публікацією результатів в наукових виданнях.

Оцінювання індивідуального завдання здійснюється відповідно до критеріїв та балів окремого практичного заняття (див. нижче розділ 6).

Типові тестові задачі для розв'язування на практичних заняттях:

1. Хворий, 40 років, отримав автодорожню політравму: закриту черепно-мозкову травму, відкритий перелом лівого стегна з ушкодженням стегнової артерії. Бригада швидкої допомоги прибула через 10-12 хв. після травми. Хворий без свідомості. Пульс ниткоподібний 116 за 1 хв. АТ – 60/40 мм. З чого слід розпочинати реанімаційні заходи?
А- Зупинити кровотечу
В- Ввести адреналін в\в
С- Провести дефібриляцію
D- Ввести в\в рефортан
Е- Зняти ЕКГ
2. Хворий О., 19 р. Госпіталізований в клініку з приводу виразкової хвороби ДПК, ускладненої кровотечею. З анамнезу відомо, що у хворого мається тромбоцитопенічна пурпура. Загальний стан хворого середнього ступеня важкості, Ер. 3.0 т/л, Нв – 98г/л, тромбоцити 95г/л. Оберіть метод лікування кровотечі.
А- Переливання тромбоцитарної маси
В- Проведення гемостатичної терапії
С- Оперативне лікування з приводу виразкової хвороби

D- Переливання антигемофільної плазми

E- Призначення препаратів заліза

3. Хворий 63 років третю добу знаходиться у відділенні реанімації з трансмуральним гострим інфарктом міокарда. Раптово хворий втратив свідомість, розвинулися судоми. На моніторі ЕКГ – фібриляція шлуночків серця. Що з нижче наведеного має бути виконано перш за все?

A- провести дефібриляцію (електричну, або хоча б механічну – прекардіальний удар). При відсутності ефекту - розпочати серцево-легеневу реанімацію

B- викликати реанімаційну бригаду

C- розпочати виконання етапів I стадії серцево-легеневої реанімації з непрямого масажу серця

D- розпочати виконання етапів I стадії серцево-легеневої реанімації з штучної вентиляції легень

E- внутрішньовенно струминно ввести 300 мг аміодарону в розведенні на ізотонічному розчині NaCl

4. Хвора, 25 років, внаслідок дорожньо-транспортної пригоди отримала множинні переломи кісток нижніх кінцівок і тазу. З анамнезу відомо про наявність у хворої гемофільії А. При обстеженні виявлені множинні гематоми на ушкоджених ділянках. Стан хворої погіршується. Відмічається зниження артеріального тиску. Вкажіть найбільш вигідну комбінацію інфузійних препаратів для лікування хворої після проведення протишокових заходів.

A- кріопреципітат, свіжозаморожена плазма

B- кріопреципітат, глюкоза

C- еритроцитарна маса

D- еритроцитарна маса, альбумін

E- еритроцитарна маса, свіжозаморожена плазма

5. В клініку дитячої хірургії надійшов хлопчик 3 років у важкому стані через 36 годин після початку захворювання з клінікою інвагінації кишечника. В сім'ї у дитини дідусь та батько хворіють на гемофільію. Дитині показане негайне оперативне втручання. Яка передопераційна підготовка повинна проводитися хворому. Переливання препаратів крові та кріопреципітату

A- Інфузійна терапія сольовими розчинами

B- Інфузійна терапія з використанням колоїдних розчинів

C- Гемостатична терапія під час втручання

D- Переливання плазми після оперативного втручання

6. Хлопчик 10 років, який наглядається гематологом з приводу гемофільії, під час фізичних вправ пошкодив правий колінний суглоб. При огляді через годину після травми суглоб значно збільшений у розмірах, симптом балотування надколінка позитивний. Яку тактику лікування слід обрати у хворого.

F- Гемостатична терапія, іммобілізація

B- Пункція суглоба

C- Фізіотерапевтичне лікування

D- Артотомія

E- Спиртово-фурациліновий компрес

4.4. Забезпечення освітнього процесу

1. Мультимедійні проектори, комп'ютери, екрани для мультимедійних презентацій, лекційні презентації.
2. Демонстраційні екрани, ноутбуки, файли у Power Point та Word з задачами «Крок-1» для практичних та підсумкових занять.
3. Екзаменаційні білети.
4. Симулятори виконання медичних процедур та маніпуляцій
5. Клінічна база

5. Підсумковий контроль

Перелік питань підсумкового контролю (екзамену)

1. Ушкодження печінки при закритій травмі живота: класифікація, клінічні прояви.
2. Лабораторні та інструментальні методи дослідження при травматичному ураженні печінки.
3. Лікувальна тактика при травмі печінки.
4. Гемобілія: визначення, клінічні прояви. Лабораторні та інструментальні методи діагностики, принципи лікування гемобілії.
5. Травма селезінки: класифікація, клінічні прояви. Діагностика та лікувальна тактика при травмі селезінки.
6. Диференційна діагностика ушкоджень паренхіматозних та порожнистих органів при закритій травмі живота.
7. Пошкодження внутрішніх органів черевної порожнини у новонароджених: причини, основні види пошкоджень, клінічні прояви, діагностика, лікувальна тактика.
8. Класифікація гриж стравохідного отвору діафрагми.
2. Клінічний перебіг ковзних гриж стравохідного отвору діафрагми.
3. Рентгенологічні ознаки ковзних гриж стравохідного отвору діафрагми.
4. Лікування ковзних гриж стравохідного отвору діафрагми.
5. Хірургічне лікування параезофагеальних гриж стравохідного отвору діафрагми.
6. Клінічні прояви релаксації діафрагми.
7. Діагностика релаксації діафрагми.
8. Лікування тотальної релаксації діафрагми.
9. Клінічні стадії ахалазії стравоходу.
10. Ахалазія стравоходу. Клініка, діагностика.
11. Дані об'єктивного обстеження при ахалазії стравоходу.
12. Диференційна діагностика ахалазії стравоходу та раку стравоходу.
13. Лікування ахалазії I-ої стадії.
14. Класифікація дивертикулів стравоходу.
15. Ускладнення дивертикулів стравоходу. Лікувальна тактика.
16. Консервативне та оперативне лікування ахалазії стравоходу.
17. Хірургічні доступи при дивертикулах стравоходу.
18. Клінічні стадії опіків стравоходу.
19. Види пластики при рубцевих стріктурах стравоходу.
20. Клінічні форми гангрени легень.
21. Клінічні симптоми гострого абсцесу легень в стадії «до вскриття».
22. Клінічні симптоми гострого абсцесу легень в стадії «після вскриття».
23. Клініка хронічного абсцесу легень.
24. Диференційна діагностика хронічного абсцесу легень та раку з розпадом.
25. Диференційна діагностика повітряної кісти та хронічного абсцесу легень.
26. Тактика лікування хворих з гострим абсцесом легень.
27. Методи санації трахеобронхіального дерева.
28. Лікування гангренозного абсцесу легень.
29. Лікування гангрени легень.

30. Тактика лікування ускладненого гострого абсцесу легень.
31. Гостра емпієма плеври. Клініка.
32. Клінічні прояви обмеженої емпієми плеври. Рентгенологічна картина.
33. Клініка обмеженого піопневмотораксу. Рентгенологічні ознаки.
34. Тотальний піопневмоторакс. Клінічний перебіг.
35. Додаткові методи обстеження при хронічних нагнійних процесах плеври.
36. Диференційна діагностика емпієми плеври та піопневмотораксу.
37. Клініка хронічної емпієми.
38. Тактика лікування хворих з піопневмотораксом.
39. Покази до пункції плевральної порожнини.
40. Класифікація посттравматичних гемотораксів.
41. Лікувальна тактика при закритій травмі грудної клітки, ускладненої великим гемотораксом. 42. Ознаки внутріплевральної кровотечі. Покази до торакотомії.
43. Лікувальна тактика при згорненому гемотораксі.
44. Діагностика і лікування проникаючих поранень серця.
45. Класифікація посттравматичних пневмотораксів.
46. Причини виникнення підшкірної емфіземи. Методи лікування.
47. Лікування медіастенальної емфіземи.
48. Лікування посттравматичного пневмотораксу. Види аспіраційних систем.
49. Лікування відкритих пневмотораксів.
50. Лікувальна тактика при напруженому (клапанному) пневмотораксі.
51. Види новокаїнової блокади при закритій травмі грудної клітки.
52. Методи фіксації грудної клітки при флотуючих переломах ребер.
53. Лікувальна тактика при обмеженому пневмотораксі.
54. Ранні ускладнення закритої травми грудної клітки.
55. Пізні ускладнення закритої травми грудної клітки.
56. Клініко-рентгенологічні ознаки малого гемотораксу.
57. Клініка пухлин переднього середостіння.
58. Лікування гострого медіастеніту.
59. Хірургічні доступи при операціях на органах середостіння.
60. Діагностика синдрому верхньої порожнистої вени.
61. Покази до хірургічного лікування гострого тромбофлебіту поверхневих вен нижніх кінцівок.
62. Методи оперативного лікування гострого тромбофлебіту поверхневих вен нижніх кінцівок.
63. Клінічна характеристика гострого флеботромбозу нижніх кінцівок.
64. Методи консервативного лікування флеботромбозу нижніх кінцівок.
65. Функціональні проби для визначення стану клапанів комунікантних вен нижніх кінцівок. 66. Функціональні проби для визначення стану клапанів глибоких вен нижніх кінцівок.
67. Функціональні проби для визначення стану клапанів поверхневих вен нижніх кінцівок.
68. Клінічна характеристика гострого тромбофлебіту поверхневих вен нижніх кінцівок.
69. Хірургічні методи лікування гострого тромбофлебіту поверхневих вен нижніх кінцівок.
70. Консервативні методи лікування гострого тромбофлебіту поверхневих вен нижніх кінцівок.
71. Етапи сафенектомії при варикозному розширенні поверхневих вен нижніх кінцівок.
72. Клінічна характеристика варикозної хвороби.
73. Клінічна характеристика післятромбофлебитичного синдрому.
74. Причини розвитку синдрому Педжета-Шреттера.
75. Клінічна характеристика синдрому Педжета-Шреттера.
76. Лікування синдрому Педжета-Шреттера.

77. Методи хірургічного лікування синдрому Леріша.
78. Антикоагулянти, фібринолітичні і тромболітичні препарати, їх дозування і особливості застосування.
79. Причини та повторні операції при рецидивах варикозного розширення вен (поверхневих) нижніх кінцівок.
80. Методи обстеження венозної системи нижніх кінцівок.
81. Причини рецидиву варикозного розширення вен нижніх кінцівок після сафенектомії, методи їх попередження.
82. Клінічна характеристика здухвинно-стегнового венозного тромбозу, методи лікування.
83. Методи контролю за згортальною системою крові, їх характеристика.
84. Покази до хірургічного лікування варикозного розширення поверхневих вен нижніх кінцівок.
85. Протипокази до хірургічного лікування варикозного розширення поверхневих вен нижніх кінцівок.
86. Фактори ризику в патогенезі облітеруючого атеросклерозу артерій нижніх кінцівок.
87. Покази до хірургічного лікування облітеруючого атеросклерозу магістральних артерій нижніх кінцівок.
88. Протипокази до хірургічного лікування облітеруючого атеросклерозу магістральних артерій нижніх кінцівок.
89. Методи хірургічного лікування атеросклеротичних уражень артерій нижніх кінцівок.
90. Методи консервативного лікування облітеруючого атеросклерозу артерій нижніх кінцівок.
91. Ранні післяопераційні ускладнення при хірургічному лікуванні атеросклеротичних уражень артерій нижніх кінцівок та методи їх попередження.
92. Визначення та клінічна характеристика синдрому Леріша.
93. Ускладнення облітеруючого атеросклерозу артерій нижніх кінцівок.
94. Методи обстеження артеріальної системи.
95. Консервативні методи лікування облітеруючого ендартеріїту нижніх кінцівок.
96. Методи хірургічного лікування облітеруючого ендартеріїту нижніх кінцівок.
97. Диференціальна діагностика облітеруючого атеросклерозу і облітеруючого ендартеріїту артерій нижніх кінцівок.
98. Покази та протипокази до аортографії.
99. Сучасні методи аортоартеріографії.
100. Методи зниження концентрації холестерину, ліпопротеїдів в сироватці крові (фармакологічні, інструментальні).
101. Причини емболії магістральних артерій.
102. Причини та умови розвитку гострого тромбозу магістральних артерій.
103. Класифікація гострої ішемії тканин при гострому тромбозі і емболії магістральних артерій по В.С.Савельєву.
104. Клінічна характеристика емболії магістральних артерій.
105. Клінічна картина гострого тромбозу магістральних артерій.
106. Етіологія, патогенез облітеруючого ендартеріїту нижніх кінцівок.
107. Класифікація облітеруючого ендартеріїту нижніх кінцівок за Фонтане.
108. Клінічна характеристика емболії та гострого тромбозу магістральних артерій.
109. Диференціальна діагностика емболії та гострого тромбозу магістральних артерій.
110. Хірургічна тактика та методи оперативного лікування емболії та гострого тромбозу магістральних артерій.
111. Особливості ведення післяопераційного періоду після хірургічного втручання з приводу емболії та гострого тромбозу магістральних артерій.
112. Особливості клінічного перебігу облітеруючого ендартеріїту нижніх кінцівок.
113. Диференціальна діагностика облітеруючого ендартеріїту нижніх кінцівок з облітеруючим атеросклерозом.

114. Диференціальна діагностика облітеруючого ендартеріїту нижніх кінцівок з діабетичною ангіопатією, синдромом Рейно, неспецифічною кріоглобулінемією.
115. Показання до консервативного лікування облітеруючого ендартеріїту нижніх кінцівок.
116. Протипоказання до консервативного лікування облітеруючого ендартеріїту нижніх кінцівок.
117. Принципи консервативного лікування облітеруючого ендартеріїту нижніх кінцівок
118. Показання та протипоказання до хірургічного лікування облітеруючого ендартеріїту нижніх кінцівок.
119. Протипоказання до хірургічного лікування облітеруючого ендартеріїту нижніх кінцівок.
120. Методи оперативного лікування облітеруючого ендартеріїту нижніх кінцівок.
121. Реабілітація хворих з облітеруючим ендартеріїтом нижніх кінцівок.
122. Показання до консервативного лікування, препарати, які використовуються.
123. Етіологія, патогенез венозних тромбозів нижніх кінцівок.
124. Умови тромбоутворення у венозній системі.
125. Покази до оперативного лікування при тромбозі глибоких вен нижніх кінцівок.
126. Принципи призначення антикоагулянтної, тромболітичної, фібринолітичної терапії.
127. Контроль за згортальною та протизгортальною системами.
128. Патофізіологічні та патанатомічні механізми формування післяромбофлебітичного синдрому
129. Класифікація кишкової непрохідності у дітей.
130. Основні клінічні симптоми ідіопатичної інвагінації у дітей.
131. Дайте характеристику додатковим методам діагностики інвагінації у дітей.
132. Показання до консервативного розправлення інвагігату у дітей.
133. Протипоказання до консервативного розправлення інвагігату у дітей.
134. Суть консервативного розправлення інвагігату у дітей.
135. Рентгенологічні ознаки високої та низької кишкової непрохідності.
136. Ускладнення інвагінації, їх профілактика та принципи лікування.
137. Основні причини, класифікація післяопераційної злукової кишкової непрохідності.
138. Основні патогенетичні чинники ранньої післяопераційної злукової кишкової непрохідності.
139. Принципи консервативного лікування ранньої післяопераційної злукової кишкової непрохідності.
140. Основні причини спастичної та паралітичної кишкової непрохідності.
141. Принципи передопераційної підготовки при механічній кишковій непрохідності. Критерії готовності пацієнта до операції.
142. Особливості передопераційної підготовки при високій і низькій кишковій непрохідності.
143. Характеристика основних медичних препаратів, які використовують для відновлення об'єму циркулюючої крові.
144. Безоар як причина високої кишкової непрохідності. Клінічні прояви, методи лікування.
145. Сторонні тіла шлунково-кишкового тракту у дітей. Клінічні прояви, діагностика, можливі ускладнення.
146. Лікувальна тактика при сторонніх тілах шлунково-кишкового тракту у дітей.
147. Післяопікові стенози стравоходу та пілоричного відділу шлунка як причина порушення прохідності травного тракту у дітей. Основні причини, клінічні прояви.
148. Принципи лікування після опікових стенозів стравоходу та пілоричного відділу шлунка у дітей.
149. Характерні клінічні ознаки кровотеч з верхніх відділах травного тракту (стравохід, шлунок, 12-типала кишка).

150. Характерні клінічні ознаки кровотеч з верхніх відділах середніх відділів ШТК (тонкий кишечник).
151. Характерні клінічні ознаки кровотеч з нижніх відділень ШТК (пряма кишка).
152. Яка причина кровотеч із варикозно розширених вен стравоходу?
153. Яка причина кровотеч при дивертикулі Меккеля?
154. Яка причина кровотеч при інвагінації кишечника ?
155. Яка причина кровотеч при завороті кишечника?
156. Що таке портальна гіпертензія, форми портальної гіпертензії ?
157. Які найбільш розповсюджені причини портальної гіпертензії?
158. Методи діагностики портальної гіпертензії.
159. Характерні ознаки портальної гіпертензії у дітей.
160. Особливості конструкції зонду Блекмора і для чого він використовується. Особливості його встановлення у дітей.
161. Значення сандостатину для зупинки кровотечі з ШКТ у дітей.
162. Консервативні та оперативні методи втручання зупинки кровотечі при портальній гіпертензії у дітей.
163. Причини виникнення допечінкової форми синдрому портальної гіпертензії у дітей.
164. Методи портосистемного шунтування.
165. Причини кровотеч при некротично-виразковому ентероколіті у новонароджених.
166. Причини кровотеч при поліпозі кишечника у дітей, методи їх діагностики.
167. Причини кровотеч при шлунково-стравохідному рефлюксі (грижі стравохідного отвору діафрагми, пептичні структури, стравохід Баррета).
168. Справжня та несправжня кровотеча з ш.к.т., причини у дітей.
169. Особливості онкології дитячого віку. Загальні принципи діагностики і лікування злякисних новоутворень у дітей.
170. Крижово-куприкова тератома: визначення, анатомо-морфологічна класифікація та клінічні прояви.
171. Діагностика крижово-куприкової тератоми (можливості пренатальної діагностики, інструментальні методи дослідження, пухлинні маркери) та лікувальна тактика.
172. Диференційна діагностика крижово-куприкової тератоми та менингоцеле.
173. Гемангіома: визначення, класифікація, клінічні прояви.
174. Лікувальна тактика при гемангіомах у дітей.
175. Лімфангіома: визначення, класифікація, клінічні прояви.
176. Методи діагностики та принципи лікування лімфангіом.
177. Дермоїдна кіста: визначення, типова локалізація, клінічні прояви, принципи лікування.
178. Нейробластома (пухлина Вільмса): визначення, клінічні прояви, зв'язок з іншими порушеннями ембріогенезу.
179. Які лабораторні та інструментальні методи застосовують для діагностики нефробластоми?
180. Нейробластома: визначення, типова анатомічна локалізація, клінічні прояви.
181. Принципи діагностики нейробластоми (верифікація діагнозу, діагностика первинного вогнища, оцінка біологічної активності пухлини, діагностика можливих метастазів). Принципи лікування нейробластоми.
182. Лабораторні та інструментальні методи діагностики, принципи лікування злякисних пухлин кісток.
182. Типи та клінічні прояви доброякісних пігментних новоутворень шкіри.
183. Фактори ризику розвитку меланоми, її ранні та пізні клінічні ознаки. Акронім ABCD (assymetry, borders (bleed), change, diameter).
183. Механізм виникнення та клінічні прояви перекруту яєчка у новонароджених і дітей раннього віку (екстаравагінальна форма перекруту).
184. Механізм виникнення та клінічні прояви перекруту яєчка у дітей старшого віку

(інтравагінальна форма перекруту).

185. Діагностика та принципи лікування перекруту яєка у дітей. Клінічні прояви, додаткові методи обстеження та принципи лікування перекруту гідатиди Морганьї у дітей.

186. Основні етіологічні чинники та клінічні прояви гострого неспецифічного орхоепідіміту.

187. Діагностика та принципи лікування гострого неспецифічного орхоепідіміту у дітей.

188. Ускладнення хірургічних захворювань органів калитки, їх профілактика та принципи лікування.

189. Травма нирки: класифікація, клінічні прояви. Травма сечового міхура: механізм, класифікація.

190. Особливості патогенезу, клінічних проявів та діагностики сечокам'яної хвороби у дітей.

191. Принципи консервативного та хірургічного лікування сечокам'яної хвороби у дітей.

192. Політравма у дітей: визначення, епідеміологія і патогенез у дитячому віці.

193. Класифікація травматичного (гіповолемічного) шоку за ступенем важкості.

Діагностичні критерії I-III ступеню травматичного шоку.

194. Лікувальна тактика при травматичному (гіповолемічному) шоці I ступеню.

195. Лікувальна тактика при травматичному (гіповолемічному) шоці II ступеню.

196. Лікувальна тактика при травматичному (гіповолемічному) шоці III ступеню.

197. Епідеміологія, механізм закритої травми живота у дітей. Основні клінічні прояви і традиційні методи діагностики.

198. Механізм і клінічні прояви травми підшлункової залози у дітей. Лікування травматичного панкреатиту.

199. Етіологія, механізм та клінічні прояви пошкоджень порожнистих органів черевної порожнини. Діагностика пошкоджень порожнистих органів черевної порожнини.

«0» варіант екзаменаційного білету

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

«Затверджую»

завідувач кафедри терапевтичних та хірургічних дисциплін

_____ д.мед.н., проф. Зак М.Ю.

Дисципліна: «Хірургія» (в т.ч.

дитяча хірургія, нейрохірургія)

Спеціальність 222 – «Медицина»

Варіант № 0

1. Тактика лікування ускладненого гострого абсцесу легень. (максимальна кількість балів – 20.)
2. Покази до хірургічного лікування гострого тромбофлебіту поверхневих вен нижніх кінцівок. (максимальна кількість балів – 20.)
3. Характерні клінічні ознаки кровотеч з верхніх відділах травного тракту (стравохід, шлунок, 12-типала кишка). (максимальна кількість балів – 20.)
4. Хвора, 44 років, скаржиться на сильний оперізуючий біль у верхній половині живота, нудоту, багаторазове блювання, здуття живота. Захворювання розпочалось після прийому гострої і жирної їжі. Стан її тяжкий, шкіра та слизові бліді, сухі, обличчя гіперемоване. Пульс – 100 уд. за 1 хв, ритмічний, артеріальний тиск – 100/60 мм рт. ст. Язик сухий, обкладений сірим нальотом. Живіт помірно здутий, м'який, болючий в епігастральній ділянці. Симптоми подразнення очеревини визначаються не чітко. Перистальтика кишечника ослаблена. Жовчний міхур не пальпується.
Ваш діагноз?
А. Гостра кишкова непрохідність;
В. Гострий гастрит;

- C. Гострий холецистит.
  - D. Гострий панкреатит.
  - E. Перитоніт.
- (максимальна кількість балів – 20.)

Сума вірних відповідей – 80 балів.

Протокол засідання кафедри терапевтичних та хірургічних дисциплін

№ __ від «__» _____ 2020

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Методи контролю

- Опитування (перевірка теоретичних знань та практичних навичок).
- Тестовий контроль.
- Написання огляду наукової літератури (рефератів), виконання індивідуальних завдань, їх захист.

Поточний контроль. Перевірка на практичних заняттях теоретичних знань і засвоєння практичних навичок, а також результатів самостійної роботи студентів. Контролюються викладачами відповідно до конкретної мети навчальної програми. Оцінка рівня підготовки студентів здійснюється шляхом: опитування студентів, рішення й аналізу ситуаційних задач і тестових завдань, інтерпретації результатів клініко-інструментальних і клініко-лабораторних досліджень, контролю засвоєння практичних навичок.

Проміжний контроль. Перевірка можливості використання студентами для клініко-діагностичного аналізу отриманих теоретичних знань і практичних навичок по всіх вивчених темах, а також результатів самостійної роботи студентів. Здійснюється на останньому занятті за темою шляхом здачі практичних навичок, рішення ситуаційних задач і тестування.

Підсумкова контрольна робота (ПКР) проводиться по завершенню вивчення всіх тем блоку на останньому, контрольному, занятті за блоком.

З метою оцінки результатів навчання з хірургії проводиться **підсумковий контроль у формі екзамену, який рекомендовано для навчальних дисциплін, що є складовою інтегрованих тестових іспитів ЄДКІ та «Крок-2».**

До ПКР та екзамену допускаються студенти, які відвідали всі передбачені навчальною програмою лекції, аудиторні навчальні заняття, виконали в повному обсязі самостійну роботу й у процесі навчання набрали кількість балів, не менше, ніж мінімальну – **за першим блоком 70 балів, за другим – 40 балів.**

Розподіл балів, які отримують студенти

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента у першому блоці – **120**. Відповідно, у першому блоці максимальний бал за кожну тему складає: 120 балів : 10 тем = **12 балів**. Мінімальний бал за кожну тему становить: 70 балів : 10 тем = **7 балів**.

За ПКР № 1 студент максимально може отримати **80 балів**. ПКР вважається зарахованою, якщо студент отримав не менше ніж **50 балів**.

У другому блоці максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента складає 80. Відповідно, у другому блоці максимальний бал за кожну тему становить: 80 балів : 9 тем = **8,9 бала**. Мінімальний бал за кожну тему складає 40 балів : 9 тем = **4,5 бала**.

За ПКР № 2 студент може максимально отримати **40 балів**. ПКР вважається зарахованою, якщо студент отримав не менше ніж **30 балів**.

На екзамені студент може максимально отримати **80 балів**. Екзамен вважається складеним, якщо студент набрав не менше ніж **50 балів**. Розподіл балів на екзамені - див. вище у прикладі екзаменаційного білета.

Оцінка успішності студента

Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
Блок № 1	
Теми практичних занять з 1-ї по 10-у	12 балів за кожен з 10-ти тем
Разом за 10-ма темами	120
Підсумкова контрольна робота (ПКР) № 1	80
Разом за блоком № 1	200
Блок № 2	
Теми практичних занять з 11-ї по 19-ту	8,9 бала за кожен з 9 тем
Разом за 9-ма темами	80
ПКР № 2	40
Разом за блоком № 2	120
Екзамен	80
Разом за блоком № 2 та екзаменом	200

Критерії оцінювання

Знання студентів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

11-12 балів за тему у першому блоці, 8-8,9 бала за тему у другому блоці, 71-80 балів на ПКР № 1, 38-40 балів на ПКР № 2 та 71-80 балів на іспиті («відмінно» за національною шкалою, А за шкалою ЄКТС) – студент правильно відповів на 90-100% тестів формату Крок-2. Правильно, чітко логічно і повно відповідає на всі стандартизовані питання поточної теми, включно з питаннями лекційного курсу та самостійної роботи, чи іспитового білету. Тісно пов'язує теорію з практикою і правильно виконує практичну роботу із написанням висновку за отриманими результатами. Вільно читає результати лабораторних досліджень, вирішує ситуаційні задачі підвищеної складності, вміє узагальнювати матеріал, володіє методами лабораторних досліджень у необхідному обсязі.

9-10 балів за тему у першому блоці, 6-7 балів за тему у другому блоці, 61-70 балів на ПКР № 1, 35-37 балів на ПКР № 2 та 61-70 балів на іспиті («добре» за національною шкалою, В та С за шкалою ЄКТС) – студент правильно відповів на 70-89% тестів Крок-2. Правильно і по суті відповідає на стандартизовані питання поточної теми, лекційного курсу і самостійної роботи чи екзаменаційного білету. Демонструє виконання (знання) практичних навичок. Правильно використовує теоретичні знання при вирішенні практичних завдань. Вміє вирішувати легкі і середньої складності ситуаційні задачі. Володіє необхідними практичними навиками і прийомами їх виконання в обсязі, що перевищує необхідний мінімум.

7-8 балів за тему у першому блоці, 4,5-5 балів за тему у другому блоці, 50-60 балів на ПКР № 1, 30-34 бала на ПКР № 2 та 50-60 балів на іспиті («задовільно» за національною шкалою, D та E за шкалою ЄКТС) – студент правильно відповів на 50-69% тестів формату Крок-2. Неповно, за допомогою додаткових питань, відповідає на стандартизовані питання поточної діяльності, лекційного курсу та самостійної роботи чи екзаменаційного білету. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Під час відповіді і демонстрації практичних навичок, студент робить помилки. Студент вирішує

лише найлегші задачі, володіє лише обов'язковим мінімумом методів дослідження.

Менше 7 балів за тему у першому блоці, 4,5 балів за тему у другому блоці, 50 балів на ПКР № 1, 30 балів на ПКР № 2 та 50 балів на іспиті («незадовільно» за національною шкалою, Fx та F за шкалою ЄКТС) – студент правильно відповів на менше ніж 50% тестів формату Крок-2. Не знає матеріалу поточної теми чи питань екзаменаційного білету, не може побудувати логічну відповідь, не відповідає на додаткові запитання, не розуміє змісту матеріалу. Під час відповіді і демонстрації практичних навичок робить значні, грубі помилки.

7. ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Хірургія/за ред ЛЯ. Ковальчука.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2010.- 1056 с
2. Клінічна хірургія/ за ред Л.Я. Ковальчука, В.Ф. Саєнка, Г.В. Книшова.- Тернопіль: Укрмедкнига, т.1. 2000.- 536 с
3. Клінічна хірургія/ за ред Л.Я. Ковальчука, В.Ф. Саєнка, Г.В. Книшова.- Тернопіль: Укрмедкнига, т.2. 2000.- 536 с
4. Л.Я. Ковальчук, Ю.П. Спіженко, В.Ф.Саєнко та інші. Шпитальна хірургія . Тернопіль: Укрмедкнига, 1999.- 590с.
5. Ковальчук Л.Я., Венгер І.К., Гоцинський В.Б. Клінічна флебологія: Навчальний посібник. — Тернопіль: ТДМУ, 2008 р. — 288 с
6. Венозні тромбози та їх ускладнення: Навч. посібник для студентів III-IV р.а. / За ред. проф. Л. Я. Ковальчука. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2011.—136 с.
7. Матеріали для підготовки студентів до практичних занять та лекцій
8. Хірургія дитячого віку: підручник / В.І. Сушко, Д.Ю. Кривченя, О.А. Данилов, В.А. Дігтяр та ін.; за ред. В.І. Сушка, Д.Ю. Кривчені. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Медицина, 2009. – 800 с.
9. Сушко В.І. Хірургія дитячого віку. – К.: Здоров'я, 2002. – 704 с.
10. Дольницький О.В., Кривченя Д.Ю., Поліщук М.Є. Дитяча травматологія. – К.: Книга плюс, 2006. – 472 с.
11. Вади розвитку у дітей (самостійна аудиторна та поза аудиторна робота студентів) /В.А.Дігтяр, В.І.Сушко, Л.М.Харитонюк, О.М.Барсук та ін.. / Дніпропетровськ, 2011 – 334 с.
12. Ашкрафт К.У., Холдер Т.М. Детская хирургия, в 3-х томах / Пер. с англ. СПб.: Хартфорд, 1996.
13. Д.Ю.Кривченя, С.В.Лисак, О.М.Плотников. Хірургічні захворювання у дітей – Вінниця, «Нова книга», 2008 – 256 с.
14. Исаков Ю.Ф. Хирургические болезни детского возраста. – М.:Медицина, 2004. – в 2-х томах.
15. Оперативная хирургия с топографической анатомией детского возраста: Учебник для студ. мед. ин-тов / Исаков Ю.Ф., Лопухин Ю.М., Степанов Э.А., Михельсон В.А., Тихонов Ю.А. и др.; Под ред. Ю.Ф. Исакова, Ю.М. Лопухина. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Медицина, 1989. - 592 с.

Додаткова

1. Природжені вади розвитку. Основи діагностики та лікування: монографія / О.В.Дольницький, В.О.Галаган, О.В.Ромадіна – К., 2009 – 1040 с.
2. Исаков Ю.Ф. Хирургические болезни детского возраста. – М.:Медицина, 2004. – в 2-х томах.
3. Детская хирургия : национальное руководство / под. ред. Ю.Ф.Исакова, А.Ф.Дронова. –

М. : ГЭОТАР-Медиа, 2009. – 1168 с.

4. Оперативная хирургия с топографической анатомией детского возраста: Учебник для студ. мед. ин-тов / Исаков Ю.Ф., Лопухин Ю.М., Степанов Э.А., Михельсон В.А., Тихонов Ю.А. и др.; Под ред. Ю.Ф. Исакова, Ю.М. Лопухина. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Медицина, 1989. - 592 с.

5. Баиров Г.А. Неотложная хирургия детей – Л.: Медицина, 1983 – 218 с.

6. Венозний тромбоемболізм: діагностика, лікування, профілактика: міждисциплінарні клінічні рекомендації/ В.Н. Бойко, Я.С. Березницький, І.К. Венгер та ін.-К.: Б. в., 2011.-62 с: схема, табл.

7. Лекції з госпітальної хірургії в 3-х томах. За ред. Проф. В.Г. Мішалова. „Асканія”.- Київ, 2008.

Інформаційні ресурси

http://intranet.tdmu.edu.ua/data/kafedra/internal/index.php?&path=hospital_surgery/classes_stud/uk/med/lik/ptn/4/